

Dagbog fra Mejeri-ekspedition i Kenya

I midten af juli måned sendte Mejerifolk uden Grænser første hold afsted på mission til Kenya i samarbejde med Fødevarestyrelsen. Projektet skal finde løsninger på forskellige udfordringer omkring levering af mælken, samt mælkehygiejne og kvalitetskontrol. Derudover skal Fødevarestyrelsen forbedre regulering omkring fødevarerikkerhed, hvilket også gælder og frugt- og grøntsektoren. Projektet skal køre over et år og Mejerifolk uden Grænser skal afsted fire gange i alt. Første hold, Helle Thomsen og Henrik Johansen, har skrevet dagbog om oplevelserne, hvor første del blev bragt i Mælkeritidende nr. 14-15.

Del II

Henrik Johansen og Helle Thomsen

22. juli 2017

Vi har forladt Nairobi og er taget til Nyahururu, hvor vi er indlogeret på Thomson Falls Lodge, som er et rigtig hyggeligt sted med udsigt til et stort vandfald. Vi har brugt fire dage på Mejeri 1 (-navn udeladt af diskretionshensyn), hvor vi første dag var på mejeriet. Der fik vi først en rundvisning i mejeriet, som viste, at der er en del ting at arbejde med. Bl.a. står alle døre åbne. Vaskede mælkeunger står åbne på gulvet, osv. Efter rundturen brugte vi tiden på at aftale planen for de kommende dage.

De sidste tre dage har vi brugt på at besøge landmænd, se på forholdene i staldene, og hvor de malkede. Vi fik allerede første dag en oplevelse, da vi skulle ud til en gruppe landmænd. Vegen derud var spærret af træer, der var væltet på grund af regn. For at komme frem blev noget hegn fjernet, og vi kørte ind over en mark.

Morgenmalkning og dårlige vaner

Først på sidsteden lykkedes det at komme ud og se morgenmalkningen hos

to landmænd. Den første malkede på græsplænen og klargjorde til malkning ved at vaske patterne med vand, som han hældte på hænderne. Efterfølgende smurte han salve på og begyndte malkningen. Der var tre køer. Den anden vi besøgte havde fem køer, som gik i en meget beskidt stald. Alle køerne blev klargjort ved at blive vasket med den samme klud, han vred op i det samme varme vand. Han smurte også salve på, inden han startede malkningen. Salven smurte de på, fordi de malkede ved at hive i patterne i stedet for at lukke og

Mælken bliver hældt fra plastikspande til mælkeunger inden den kommer til mejeriet.

Analyser i felten.

klemme, som vi har lært. Faktisk øger denne malkemetode risikoen for, at koen får skader på yveret og i værste fald yverbetændelse. Yverbetændelse = måske antibiotika = ingen mælk til mejeriet fra den ko i nogle dage.

Alt i alt en malkning, der giver høj risiko for både bakterier i mælken og infektioner i yveret. Med bare lidt viden vil man kunne gøre det så meget bedre. Tørt underlag, rene klude, desinfektionsmidler, rene hænder, rene spande giver god mælk og glade køer. Og flere penge i lommen til landmanden. Det er jo ikke raket-videnskab. Senere så vi mange malkninger med samme metode, samme vand, samme klud, pattesalve på yveret og i gang - hiv ohøj.

Ingen af de ruter, vi fulgte havde kølecentraler. Derfor blev prøveplanen lidt anderledes, end vi havde regnet med. Vi har fået det til at fungere med vores hurtig-test, så vi måler temperatur, pH, H₂O₂, antibiotika samt Aflatoxin på nogle prøver (- vi har begrænset mængde test-kit).

De prøver, vi sender til analyse, volder lidt vanskeligheder. Mildt sagt. Det er svært at skaffe prøvetagningsudstyr, det er svært at få køl, det er svært at få transporteret prøverne.

Som vi også forventede, er vi stødt på en del plastikspande, som ikke er den godkendte Masican, som produceres i Kenya. Fra gården bliver mælken hældt over i transportbeholdere. Nogle gange bliver det hældt om undervejs enten, fordi åbningen i beholderen er for lille eller for at måle, hvor mange liter der er. Hvis mælken hentes af motorcykel uden mælkejunger, så bliver det hældt om til mælkejunger, før det ankommer til mejeriet. På mejeriet vil man ikke modtage mælk, med mindre det kommer i junger.

Vi nyder livet i felten, selv om det kræver, at vi må meget tidligt afsted om morgenen. Vi tager nu videre til det andet mejeri for at fortsætte arbejdet der.

25. juli 2017

Vores tur er ved at være slut her i Kenya. Vi har gennemført vores sidste prøvetagnings- og analysedag.

Vi har været i bad og fået det reneste

Mælketransport

tøj fra kufferterne fundet frem. Stadig flere lag. Badetøj fik vi ikke brug for.

Som altid, når man er i felten, starter det meget tidligt og slutter sent. Her skulle vi ud og se malkningen – start kl. 4.15.

Det har været en halsbrækkende oplevelse at køre her så tidligt, fordi vejene absolut ikke er egnede til natkørsel. Vi har fået to mindre skader på holdet pga. vejbump, som vi ikke havde set.

Alle prøver er i hus og analyseret af os selv her eller sendt til laboratorium i Nairobi med alt det besvær, den slags nu indebærer. Udfordringen har ikke været, som vi troede, at holde prøverne kolde. Nærmere at holde os varme.

Der var 5 grader i morges. Dette område på denne årstid kræver noget mere tøj, end vi lige havde fået pakket hjemmefra.

Vi har de sidste to møder i Nairobi i morgen. Præsentationerne til disse møder med vores foreløbige vurderinger ligger klar nu. Vi afventer stadig laboratoriesvar fra KEBS. Torsdag morgen

kl. 8 flyver vi hjem igen. Vi har set rigtig mange køer og mælkebeholdere og synes, vi har fået et godt indtryk af de udfordringer, der er.

Vi har fået utrolig god hjælp af vores lokale "assistenter" Mary og Susan, som har været med os på alle dagene i felten.

Mary og Susan vil også være dem, der fortsætter arbejdet her, når vi drager hjem og formentligt også, når næste hold fra Mejerifolk uden Grænser kommer herved. ■

Hvad er næste skridt?

Næste Kenya-mission tager afsted i november måned. Og så er der en mission i marts og en afsluttende i maj. Fra nu og til november måned skal Kenya-gruppen evaluere første mission og planlægge næste imens målgrupperne i Kenya, skal gøre sig erfaringer med nye arbejdsgange og forslag til forbedringer foretaget af Helle og Henrik.